

ภารกิจและบทบาทของปลัดจังหวัด นายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ในยุครัฐประหาร : จังหวัดในพื้นที่ภาคเหนือ

นายอำเภอคือกลไกสำคัญของกระทรวงมหาดไทยและรัฐบาล

ท่านอธิบดีกรมการปกครองได้เชิญผมมาบรรยายกับปลัดจังหวัดและนายอำเภอ ซึ่งถือว่าเป็นบุคคลสำคัญของกระทรวงมหาดไทย โดยเฉพาะนายอำเภอคือกลไกสำคัญของกระทรวงมหาดไทย และรัฐบาล นายอำเภอคือหัวหน้าส่วนราชการที่ใกล้ชิดกับพี่น้องประชาชนมากที่สุด นโยบายของรัฐบาลที่นำไปสู่การปฏิบัติ ที่ทำให้ถึงพี่น้องประชาชนนั้น กลไกสำคัญที่สุดคือนายอำเภอ เพราะฉะนั้นนายอำเภอไม่ใช่เป็นเพียงแต่หัวหน้าส่วนราชการของอำเภอเท่านั้น ท่านเป็นเสมือนผู้แทนของรัฐบาลในส่วนกลาง พูดง่าย ๆ ก็คือผู้แทนของนายกรัฐมนตรี ไม่ใช่ผู้แทนของกระทรวงมหาดไทย เท่านั้น **อะไรที่นายกรัฐมนตรีและรัฐบาลอยากจะทำ นายอำเภอต้องเป็นผู้ดำเนินการ อะไรที่เป็นเรื่องสำคัญ เป็นปัญหาที่นายกรัฐมนตรีและรัฐบาลต้องแก้ไขในพื้นที่ นายอำเภอต้องเป็นผู้แก้ไข** จึงเป็นการไม่ถูกเรื่องที่ประชาชนในอำเภอ อมก๋อย หรือที่อำเภอฝางมีปัญหาแล้ว ไม่ไปหานายอำเภอที่อำเภออมก๋อยหรือที่อำเภอฝาง แต่กลับไปหานายกรัฐมนตรีที่ทำเนียบรัฐบาล แสดงให้เห็นว่าเราไม่มีนายอำเภอที่อำเภอฝางหรือที่อำเภออมก๋อย เพราะตัวแทนของนายก รัฐมนตรี ของรัฐบาลอยู่ที่นั่นแล้ว แสดงให้เห็นว่าเรายังไม่เข้าถึงงาน เรายังไม่เข้าถึงปัญหา และเรายังไม่เข้าถึงประชาชน ประชาชนยังไม่อยากหานายอำเภอ จึงไปหานายกรัฐมนตรี ถามว่านายกรัฐมนตรี แก้ปัญหาได้ไหม ที่อำเภออมก๋อย ที่อำเภอฝาง...แก้ไม่ได้ รัฐมนตรีมหาดไทยก็คงจะแก้ไม่ได้ เพราะเราได้มอบให้นายอำเภอเป็นผู้ดูแล เป็นผู้แก้ไขแล้ว ไม่ใช่ข้ามไปถึงนายกรัฐมนตรี รัฐบาลกำลังกระจายงานออกไปแล้ว นายอำเภอก็เหมือนกันจะทำงานคนเดียวไม่ได้ ต้องกระจายงานไปให้ท่านผู้ใหญ่บ้าน ปัญหาที่เกิดขึ้นในตำบล ถ้าท่านมีประสิทธิภาพ เขาคงจะร่วมแก้ปัญหากับเราได้ เพราะฉะนั้นผมจึงอยากให้นายอำเภอ ปลัดจังหวัดทราบว่า**นายอำเภอเป็นหัวใจของรัฐบาล หัวใจของการปกครองในระบบประชาธิปไตย เพราะว่าท่านเป็นตัวแทนของรัฐบาล**

ความสำคัญของนายอำเภออยู่ที่การยอมรับ

ผมไม่ค่อยสบายใจที่ได้ยินนายอำเภอบางท่านว่า เต็มใจนี้นายอำเภอไม่ต้องทำอะไรแล้ว เลิกตั้ง...กต. เป็นคนทำงานท้องถิ่น...อบจ. เทศบาล อบต. เขาไปทำการดูแลความสงบเรียบร้อย...ตำรวจก็ออกจากกระทรวงมหาดไทย ไปอยู่สำนักนายกรัฐมนตรี นายอำเภอ...ไม่มีงานอะไรเลย มีแต่อำเภออย่างเดียว มีแต่ทะเบียนราษฎร ผมคิดว่าถ้า นายอำเภอคิดแบบนี้ ยังคิดไม่ถูก ยังคิดไม่ครบถ้วนรอบด้าน ถึงแม้ว่างานบางอย่างออกไปจากอำเภอ แต่ภารกิจของกระทรวงมหาดไทย ภารกิจของอำเภอยังเหมือนเดิม ภารกิจยังไม่เปลี่ยนแปลง เพราะภารกิจที่มอบให้กระทรวงมหาดไทย มอบให้นายอำเภอ ก็คือ นายอำเภอต้องดูแลความสงบเรียบร้อยทุกพื้นที่

- งานของตำรวจงานของทุกฝ่าย เราก็ยังเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ในคดีอาญา
- การเลือกตั้ง ถึงแม้ กต. จะรับไป แต่ กต. ไม่มีกลไกในระดับอำเภอ ใช้กำนันผู้ใหญ่บ้าน ใช้อำเภอ การเลือกตั้งในท้องถิ่นต่อไป เขาได้ประสานกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเรียบร้อย งานการเลือกตั้งเขา

คงเป็นผู้กำกับดูแล แต่ผู้ปฏิบัติคงเป็นกระทรวงมหาดไทยยังต้องช่วยปฏิบัติ ซึ่งการเลือกตั้งท้องถิ่นในปี 2546 มีเป็นพันแห่ง

- ส่วนการบริหารราชการท้องถิ่น ถึงแม้จะแยกไปเป็นเทศบาล อบจ. อบต. แต่นายอำเภอก็ยังคงเป็นคนกำกับดูแลหลายอย่างที่ต้องผ่านความเห็นชอบจากอำเภอ แล้วถ้าทำไม่ชอบ นายอำเภอก็ต้องเป็นคนดำเนินการถอดถอน ดำเนินคดีต่างๆ

เพราะฉะนั้น จึงอยากจะบอกนายอำเภอว่า ท่านไม่ได้เป็นผู้ปฏิบัติทั้งหมด แต่ความรับผิดชอบภารกิจในการทำให้บ้านเมืองสงบเรียบร้อย บำบัดทุกข์ บำรุงสุข อยู่ที่ท่าน ผมอยากให้คุณเข้าใจว่า การไม่ได้ทำงานในภารกิจทั้งหลาย งานลดลงไม่ได้หมายความว่าเรามีอำนาจลดลง หรือมีความสำคัญน้อยลง **ความสำคัญของนายอำเภอไม่ใช่อยู่ที่งานมากหรืองานน้อย ความสำคัญของนายอำเภออยู่ที่ข้าราชการยอมรับมากน้อยแค่ไหน ประชาชนในอำเภอยอมรับมากน้อยแค่ไหน กำหนดผู้ใหญ่บ้านยอมรับมากน้อยแค่ไหน ผู้นำศาสนา องค์กรท้องถิ่นยอมรับมากน้อยแค่ไหน** ความสำคัญยิ่งของนายอำเภออยู่ตรงนี้ ไม่ใช่ทุกอย่างท่านต้องเป็นผู้อนุมัติ แล้วจะเป็นคนสำคัญ...ไม่ใช่ ความสำคัญของคน อยู่ที่การยอมรับ ไม่ใช่อยู่ที่อำนาจ ๒๒๒ นายกรัฐมนตรี วันหนึ่งเซ็นแฟ้มครึ่งชั่วโมงก็จบแล้ว เพราะมอบอำนาจให้รองนายกรัฐมนตรีทำหมด ท่านจะได้คิดนโยบาย ถ้ารัฐบาลทำงานสำเร็จ ท่านนายกรัฐมนตรีก็ได้รับการยอมรับจากพี่น้องประชาชนทั่วไปเช่นเดียวกัน ไม่จำเป็นต้องทำงานมาก ๆ แต่จะทำอย่างไรให้มีการประสานงาน และประชาชนยอมรับท่านมาก ๆ หน่วยราชการยอมรับท่านมาก ๆ

ภารกิจของนายอำเภอ

นอกจากการยอมรับ ภารกิจสำคัญของนายอำเภอคือ **“บำบัดทุกข์ บำรุงสุข”** ทำอย่างไรให้ประชาชนทุกข์น้อยลงและมีความสุขมากขึ้น เมื่อประชาชนลดความทุกข์และมีความสุข ประชาชนไม่ไปหาใครหรือใครรับไม่วิ่งขึ้นมาหาผู้แทน ไม่วิ่งไปหาผู้ว่าราชการจังหวัด ไม่วิ่งไปทำเนียบ รัฐบาลหรือใคร มีอะไรเขาต้องไปอำเภอ เพราะเขาเชื่อว่านายอำเภอสามารถลดความทุกข์ให้เขาได้ จะทำให้เขามีความสุขมากขึ้นได้ หมายความว่าเป้าหมายอยู่ที่ความสุขของประชาชน เอาประชาชนเป็นตัวตั้ง เมื่อประชาชนมีความสุข ท่านก็มีอำนาจ โดยได้รับการยอมรับของพี่น้องประชาชนและผู้ใต้บังคับบัญชาทั่วไป

กระทรวงมหาดไทยและนายอำเภอทั้งหลาย ท่านติดคอสิงห์ ติดคอราชสีห์ ผมอยากให้นายอำเภอปลัดจังหวัดทุกคน คำหนึ่งถึงว่า เราคือสิงห์ เป็นทั้งตัวสิงห์ ตัวราชสีห์ และมีหัวใจสิงห์ ไม่ย่อท้อต่อความลำบาก ไม่ย่อท้อต่อภาระ หน้าที่ และมีความสง่างามผ่าเผย สิงห์คือเจ้าป่า ป่าไหนมีสิงห์ ป่านั้นสมบูรณ์ สัตว์ทั้งหลายได้รับการคุ้มครองจากสิงห์ ไม่มีใครทำอะไรได้ นี่คือสิงห์ คือราชสีห์ ผมอยากให้นายอำเภอทุกคนเป็นสิงห์ที่มีหัวใจสิงห์ อย่าเป็นสิงห์แค่เป็นสิงห์โตให้เขาเซ็ดเล่น ไม่ใช่สิงห์ที่กระทรวงมหาดไทยต้องการ ท่านต้องเป็นสิงห์ที่เป็นราชสีห์ ที่เป็นเจ้าป่า ไปอยู่พื้นที่ใด ทุกคนยอมรับ แล้วเป็นที่พึ่งของคนได้ มีจิตใจที่เข้มแข็ง จิตใจที่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ใครเห็นสิงห์ก็สยบ ไม่ใช่สยบเพราะการใช้อำนาจอิทธิพล แต่สยบเพราะความเป็นสิงห์ของท่าน ขอให้ท่านรำลึกว่าท่านคือสิงห์ คือราชสีห์ ที่จะปกป้องคุ้มครองประโยชน์ของประชาชน คุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติ และมีใจที่เป็นธรรมให้กับทุก ๆ ฝ่ายที่อยู่ภายใต้สิงห์ ไม่ใช่เป็นสิงห์โตที่ถูกเขาเซ็ด ท่านไป

อยู่ที่ไหนอย่าให้กลุ่มพ่อค้ายาเสพติดเซ็ด เราควรมีความสง่างาม อย่าให้เขาหลอกใช้เราเป็นเครื่องมือในทางที่ผิดๆ เราพร้อมที่จะปกป้องภัยทุกประเภทของแผ่นดิน เราพร้อมที่จะรักษาผลประโยชน์ของ พี่น้องประชาชน

ขณะนี้โลกมีการเปลี่ยนแปลง การบริหารราชการมีการเปลี่ยนแปลง เพราะฉะนั้นภารกิจของนายอำเภอยุคใหม่ ยุคของการเปลี่ยนแปลง ท่าน**ควรจะมีบุคลิกที่เป็น Leadership** นี้เป็นทัศนคติที่ผมอยากจะฝากกับท่านทั้งหลาย คือกระทรวงมหาดไทยแม้ว่าจะลดกรมลง จะลดหน้าที่บางส่วน เช่น กรมโยธาธิการ รพช. ออกไป เรื่องการพัฒนา ไปอยู่ร่วมกัน แต่ผมไม่มีความรู้สึกว่าการกระทรวงมหาดไทยเล็กลง เพราะกระทรวงมหาดไทยยังคงไว้ซึ่งภารกิจ “ บำบัดทุกข์ บำรุงสุข ” ของประชาชน ซึ่งยิ่งใหญ่เหลือเกิน ถ้าทำให้ประชาชนหายทุกข์ได้ ประชาชนมีความสุขได้ ... คนนั้นยิ่งใหญ่

“ บำบัดทุกข์ บำรุงสุข ” คือแก้ปัญหาคความยากจน แก้ความทุกข์ทั้งหลายของประชาชน ความด้อยโอกาส ทั้งหลายของสังคม เพราะฉะนั้นกระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่ไม่เปลี่ยนแปลงเป็นร้อยปีมาแล้ว เพราะฉะนั้นจึงไม่ได้ถือว่า กระทรวงมหาดไทยลดอำนาจลง ลดงานลง เพราะงานสำคัญของราชการก็คือ ทำให้ประชาชนมีความสุข ปฏิรูประบบ ราชการคราวนี้ การที่จะบอกว่าสำเร็จหรือไม่ อยู่ที่ว่าเราทำให้ประชาชนมีความสุขมากขึ้นหรือไม่

ประการที่สอง ภารกิจของนายอำเภอ **เป็นผู้แทนของรัฐบาลในการบริหารราชการส่วนภูมิภาคและดูแลการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น** ให้เกิดความสงบเรียบร้อย เป็นประโยชน์แก่ประชาชนและโปร่งใส ถ้าท้องถิ่นไม่โปร่งใส เป็นภารกิจของนายอำเภอที่ต้องรายงานมากระทรวงมหาดไทย การที่จะควบคุมดูแลการบริหาร ราชการส่วนท้องถิ่นให้เกิด ความโปร่งใส นั่นก็คือการถ่วงดุลอำนาจ ท่านไม่ได้ทำแต่ท่านดูแล บางคน บอกว่า ถ้าดูแล...ไม่สำคัญ ทำ...สำคัญกว่า แต่ผมว่าดูแลสำคัญกว่า การทำด้วยตัวเอง ทำด้วยมือเองทุก อย่าง นั่นคือการทำงานแบบโบราณ

- ในพื้นที่จังหวัดยะลา มีหมู่บ้านหนึ่งเป็นหมู่บ้านซาไก ซาไกเหมือนชาวเขาประเภทหนึ่ง เขามีสิทธิ เลือกลงด้วย ถ้าท่านเข้าไปในหมู่บ้านซาไก ท่านจะทราบว่าใครเป็นผู้ใหญ่บ้าน ใครเป็นประชาชน ดูตรงไหนว่า เป็นผู้ใหญ่บ้านซาไก ผู้ใหญ่บ้านซาไกคือคนที่ทำงานหนักกว่าประชาชน ทำทุกอย่าง ถางป่าของชาวบ้าน ให้ เวลาจะไปไหนแบกของหนัก ๆ ผู้ใหญ่บ้านต้องแบก ไม่ใช่ประชาชนแบก

เพราะฉะนั้น นายอำเภอที่ดีไม่จำเป็นต้องทำแบบผู้ใหญบ้านซาไก เพียงแต่ประสานงานให้คนอื่นช่วย ทำให้ และบริหารงานให้เกิดความเป็นธรรมกับส่วนราชการทั้งหลาย ส่วนราชการที่ไม่ใช่กระทรวงมหาดไทยก็ ต้องให้ความเป็นธรรมและให้ความสำคัญ ไม่ใช่ให้ความสำคัญแต่กระทรวงมหาดไทยเท่านั้น

อีกประการหนึ่ง ภารกิจสำคัญของนายอำเภอ**ต้องดูแลความสงบเรียบร้อย อาชญากรรมทั้งหลาย** ในพื้นที่ทาง ภาคเหนืออาจจะมีน้อย แต่ภาคใต้มีปัญหามาก เพราะนายอำเภอคิดว่าปัญหา อาชญากรรม ปัญหาคความสงบเรียบร้อย เป็นปัญหาของตำรวจ นายอำเภอก็เข้าใจว่าไม่ต้องทำอะไร มีโจรก็เฉย ค้าอาวุธสงคราม นายอำเภอก็เฉย เป็นเรื่องของตำรวจ เมื่อนายอำเภอเข้าเฝ้าฯ กำนันผู้ใหญ่บ้านก็เข้าเฝ้าฯด้วย บางทีโจรไปประชุมที่บ้านผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ผู้ใหญ่บ้านก็ ไม่รู้หรือทำไม่รู้ กำนันทำเป็นไม่รู้ แล้วนายอำเภอจะรู้ได้อย่างไร โจรเข้าไปประชุมในหมู่บ้านได้ วางแผน ได้ รับรอง...อย่าว่า แต่ปล้นชาวบ้านเลย ดีไม่ดี...ปล้นอำเภอได้เลย ผมจึงบอกนายอำเภอว่า ตั้งกรรมการสอบสวนทั้งกำนันผู้ใหญ่บ้าน ถ้า

กำหนดบอกว่า...ไม่เห็นไม่รู้ ปลอดภัย ทำไม่ไม่เห็นไม่รู้ เขากำหนดว่ากำหนดผู้ใหญ่นบ้านต้องไม่เป็นคนทุพพลภาพ ไม่เป็นคนตาบอดหูหนวก โจรไปประชุมในหมู่บ้าน แต่ไม่รู้ไม่เห็นแสดงว่าแย่งกว่าตาบอดหูหนวก เพราะฉะนั้นตั้งกรรมการสอบได้ และก็คงจะปลอดภัยในเมื่อเขาว่าเป็นคนตาบอด หูหนวก มองไม่เห็นโจรมาประชุม เพราะโจรมาประชุม ไม่ได้มาคนเดียวมากหลายคน และได้ข่าวว่าเอาปืนเอ็ม16 ไปหลายกระบอก ไปพร้อมกับรถจักรยานยนต์ ไม่เห็นไม่รู้ที่ตาบอดหูหนวกแล้ว ไม่แน่ว่าจะสอบนายอำเภอด้วยว่าตาบอดหูหนวกหรือไม่ เพราะฉะนั้นขอให้ท่านเห็นความสงบเรียบร้อยไม่ใช่หน้าที่ของฝ่ายตำรวจอย่างเดียว เป็นหน้าที่ของอำเภอด้วย

สมัยก่อนนายอำเภอขี่ม้าสะพายปืน โจรกลัวหมด ไม่ว่าที่ไหนหนีนายอำเภอหมด แต่เดี๋ยวนี้นายอำเภอไม่ได้ขี่ม้า ขี่รถจักรยานยนต์ ไม่รู้ว่ายิงปืนเป็นหรือเปล่า เราควรจะเป็นทั้งนักปกครองและนักปราบด้วย คือต้องร่วมมือกับตำรวจ ผมพิสูจน์แล้ว ผมเป็นรัฐมนตรีมาไม่ถึงเดือน ทางใต้เผาโรงเรียนทีเดียว 5 โรงเรียน ตำรวจสายตรวจผมลงไปบอกว่าถ้าให้ตำรวจปราบอย่างเดียว ไม่มีทางรู้หรือกว่าในหมู่บ้านใครเป็นโจร โจรไม่นอนไม่ได้ เมาแล้วต้องนอน แล้วไปนอนที่ไหน ก็ต้องนอนในหมู่บ้านในป่า ในเขาก็อยู่ในหมู่บ้านตำบล ผมบอกกำหนดผู้ใหญ่นบ้านอำเภอต้องร่วมมือกับตำรวจ 36 ชั่วโมง...จับได้ครับ แล้วเชื่อมโยงต่อกรณีเผาโรงเรียนก่อนหน้านั้น เมื่อ 4-5 ปีที่แล้ว 34 โรงเรียน จับไม่ได้สักคน เพราะอย่างนี้ กำหนดผู้ใหญ่นบ้าน นายอำเภอเข้าใจว่า บอกตำรวจแล้ว แล้วตอนนั้นพื้นที่ตรงนั้นมีทหารด้วย ให้ทหารก็แล้วกัน แต่เราบอก...ไม่ได้ ผมรู้ว่าหนีไปอำเภอไหน บอกอำเภอนั้นต้องช่วยกำหนดจับมาส่ง ขณะนี้ 19 คนที่เป็นผู้ร้าย ออกหมายจับหมดแล้ว จับได้ 14 คน 14 คนนี้ กำหนดผู้ใหญ่นบ้านนี้แหละ ลากตัวมาส่งให้ตำรวจดำเนินคดี แล้วก็หลายคดีเช่นกันที่กำหนดผู้ใหญ่นบ้านและนายอำเภอช่วย เพราะฉะนั้นผมเชื่อว่า แก๊งโมฆะรถก็ดี ยาเสพติดก็ดี อาชญากรรมทั้งหลาย ความสงบเรียบร้อย ถ้าอำเภอช่วยเป็นหูเป็นตา ตรวจสอบข่าวให้ ผมเชื่อว่าประสิทธิภาพการทำงานของตำรวจในการดูแลปัญหาอาชญากรรมจะดีขึ้น อย่าไปคิดว่าเราจับให้แล้วตำรวจได้ความดีความชอบ ต้องคิดว่าเราจับโจรใครได้ความดีความชอบไม่สำคัญ แต่ทำให้ประชาชนมีความสุข นี่คือเป้าหมายของเรา ใครจะดีหรือไม่ดี ไม่เกี่ยวกับเรา โจรหมด ประชาชนมีความสุข ยาเสพติดลดลงไป ลูกหลานเราดีขึ้น นี่คือการที่ผมคิดว่าเป็น การที่ท่านทั้งหลายจะต้องช่วยกันทำ

นายอำเภอต้องแสดงบทบาทภาวะผู้นำ

ที่ผมพูดทั้งหมดนี้ สิ่งแรกที่ท่านนายอำเภอต้องทำ **ท่านต้องเป็น Leadership** บ้านเมืองเราตอนนี้ต้องการผู้นำ ผมมาประชุมที่เชียงใหม่ ผมก็ดีใจที่คนเชียงใหม่เป็นนายกรัฐมนตรีนี่ ผมชื่นชม ไม่ใช่เพราะท่านเป็นหัวหน้าผม แต่ท่านได้แสดงความเป็นผู้นำในการบริหารราชการที่ จับใจ รวดเร็ว และกล้าตัดสินใจ พี่น้องประชาชนทั่วประเทศจึงยอมรับ พ.ต.ท.ทักษิณ เป็นนายกรัฐมนตรีนี่ และไม่ใช่ในประเทศเท่านั้น ท่านลองไปมาเลเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ เขาบอกนายกฯ ทักษิณบริหารประเทศ ดีแล้ว ท่านกำลังจะบริหารทวีปเอเชียให้รวมเป็นหนึ่ง คือแสดงความเป็น **Leadership** **ฉะนั้นใครเป็นนักบริหารที่ดี ได้รับการยอมรับ อยู่ที่ผู้นำได้แสดงความเป็นผู้นำมากน้อยแค่ไหน** ท่านเป็นนายอำเภอ แต่ทุกอย่างท่านไม่เคยนำเลย อะไร ๆ ก็แล้วแต่ปลัด

คือถ้าท่านไม่เป็นผู้นำชาวบ้านจะนับถือได้อย่างไร เมื่อท่านมีภารกิจ หน้าที่ ท่านต้องเป็นคนที่กล้าตัดสินใจ กล้านำ และทำงานถึงงานถึงคน ผมอยากเห็นนายอำเภอเป็น **“ผู้นำข้าราชการ”** ในการทำงานทุกอย่าง

เป็น **“ผู้นำประชาชน”** อยากให้ท่านรู้จักประชาชนในอำเภอของท่านมากที่สุด ถ้านายอำเภอรู้จักผู้นำชุมชน รู้จักประชาชนจริงๆ แล้วปัญหาในอำเภอนั้นจะได้รับการแก้ไข เขาไม่ต้องวิ่งไปที่ทำเนียบรัฐบาล ขาดน้ำ ขาดไฟฟ้า ถ้านายอำเภอรู้ นายอำเภอนำได้ เพราะนายอำเภอรู้จัก เพราะฉะนั้น ผมไม่อยากให้นายอำเภอยุคใหม่หนึ่งอยู่ที่อำเภอ และเซ็นแฟ้มเยอะ ๆ ภารกิจเซ็นแฟ้มงานประจำทั้งหลาย ควรเป็นของปลัดอาวุโส ปลัดฝ่ายทะเบียนอย่าสนใจ เรื่องเซ็นแฟ้มมากนัก ท่านควรใช้เวลาที่อำเภอวันละ 2 - 3 ชั่วโมง หลังจากนั้นควรออกพื้นที่ ท่านมี 12 ตำบล เดือนหนึ่งอย่างน้อยต้องไปทุกตำบล ไม่จำเป็นต้องไปทุกวัน เดือนหนึ่งควรนอนในหมู่บ้านอย่างน้อย 7 วัน เดือนหนึ่งนายอำเภอ ท่างชาวบ้าน ไม่รู้จักพื้นที่ ไม่เคยไปนอนที่หมู่บ้าน แล้วท่านจะใกล้ชิดได้อย่างไร องค์กรเอกชนทั้งหลาย ทำไม่เขานำประชาชนได้ เพราะเขาคลุกคลีกับประชาชน เขาไปนอน-อยู่-กินกับชาวบ้าน ชาวบ้านมีงาน...เขาไปชาวบ้านทุกเช้าไปแก่ ถ้าผมเป็นชาวบ้านก็ต้องฟังเขาเพราะผมไม่เคยเห็นนายอำเภอ ไม่รู้จักนายอำเภอ นายอำเภอกลายเป็นคนแปลกหน้าสำหรับชาวบ้าน แต่องค์กรทั้งหลาย ที่เข้าไปทำงานในพื้นที่ เขาเป็นคนที่ใกล้ชิดประชาชน เขาช่วงชิงประชาชนไปจากเราเกือบหมด ผมไม่ได้ว่าองค์กรเอกชน...ไม่ดี ฟังได้ แต่ผมละอายใจว่า ทำไม่เขาไม่ฟังนายอำเภอ เพราะท่านไม่ไปหาเขา ท่านห่างไกล ยิ่งอำเภอที่อยู่ใกล้เมือง ท่านก็มานอนในเมือง เพราะฉะนั้นอยากให้ท่านอยู่ใกล้ชิดประชาชน เป็นผู้นำประชาชน อย่าให้ คนอื่นเป็นผู้นำประชาชน

ผมอยากให้นายอำเภอเป็น**ผู้นำทางด้านคุณธรรม** วันสำคัญของชาวบ้าน วันสำคัญทางศาสนาไม่ว่าศาสนาใด นายอำเภอควรจะเป็นผู้นำในการทำพิธีทางศาสนาและด้านจิตใจ คือ เป็นผู้นำทางด้านจิตใจให้กับชาวบ้านด้วย

อีกประการหนึ่ง ผมอยากให้นายอำเภอเป็น**ผู้นำทางด้านเศรษฐกิจ** เรามีนายกรัฐมนตรีที่ประสบความสำเร็จในการแก้ปัญหาของประเทศเพราะท่านเข้าใจเศรษฐกิจ ผมไม่ได้หมายความว่าให้นายอำเภอไปค้าขาย แต่ความหมายของผมคือ นายอำเภอจะอย่างไรให้ชาวบ้านมีรายได้เพิ่มขึ้น มีรายจ่ายลดลง

- ท่านควรจะรู้ว่า ชาวบ้านในอำเภอของท่านประกอบอาชีพอะไร จะทำอย่างไรให้มีรายได้จากอาชีพนั้น เช่น เขาปลูกลำไย ควรทำอย่างไรลำไยจะออกสู่ตลาดได้ ทำอย่างไรจะตัดราคาจากพ่อค้าคนกลางให้น้อยที่สุด ไม่ใช่ชว่อุตสาหกรรมปลูกแล้วคนกลางได้ไปเยอะ ชาวไร่ชาวนาได้เพียงนิดเดียว

- ท่านควรจะรู้ว่า อำเภอของท่านขายของอะไรออกไป ขายได้ดีไหม ควรจะปรับปรุงสิ่งที่เป็นผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลให้ดีขึ้นอย่างไร เพื่อจะได้มีรายได้มากขึ้น

- อำเภอของท่านสิ่งอะไรเข้ามาขายในอำเภอ และของนั้นจำเป็นต้องสั่งไหม เช่น อำเภอสั่งไข่ไก่มาบริโภค วันละ 10,000 ฟอง หากชาวบ้านมีที่ดินว่างๆ เราไปติดต่อให้เขาเลี้ยงไก่ไข่ได้ไหม แล้วก็ไม่ต้องขายมากขายในอำเภอก็พอ หรือว่าในอำเภอของท่านซื้อผัก ไม่ได้ปลูกผัก มีพื้นที่ปลูกผักไหม ก็ให้ชาวบ้านปลูกผัก

เพราะฉะนั้น ให้นายอำเภอยุคใหม่ต้องรู้เศรษฐศาสตร์ รู้ว่านำเข้าเป็นอย่างไร ส่งออกเป็นอย่างไร แต่ไม่ต้องรู้เกี่ยวกับต่างประเทศ ในอำเภอของท่านบางอำเภอมีของผลิตเยอะแต่ชาวบ้านไม่รู้จะซื้อที่ไหน ท่านอาจจะบอกว่าเราควรมีตลาดการเกษตรไหม ตลาดเกษตรระดับตำบล ระดับอำเภอ ควรจะมีไหม คือรวบรวมสินค้าเพื่อให้คน

มาซื้อได้ เรื่องนี้ท่านน่าจะคิดร่วมกับเกษตร ร่วมกับพาณิชย์ ขณะนี้ก็น่ายินดีว่า หนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลรู้จักกันมากขึ้น ขอให้นายอำเภอช่วยดูแลสินค้าเหล่านี้ให้มีคุณภาพมากขึ้น

อีกประการหนึ่ง เป็นเรื่องที่มีความสำคัญ คือโลกมีการเปลี่ยนแปลงมากมาย เปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี เปลี่ยนแปลงทางด้านการศึกษา เปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ เปลี่ยนแปลงทางด้านความคิด นายอำเภอควรจะเป็นผู้นำทางการเปลี่ยนแปลง นายอำเภอทุกวันนี้ใช้อินเตอร์เน็ตเป็นหรือเปล่า ถ้าใช่ไม่เป็น เป็นคนกลัวอินเตอร์เน็ต ก็เป็นนายอำเภอที่ดีไม่ได้ เพราะเรากำลังใช้อินเตอร์เน็ต อินเตอร์เน็ตเป็นเรื่องเทคโนโลยีข่าวสาร ยังมีเทคโนโลยีอื่น ๆ อีกมากที่อยากให้นายอำเภอเป็นผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงในอำเภอนั้น ทั้งในเรื่องความคิดในเรื่องเทคโนโลยีข่าวสารทั้งหลาย วันนี้ ถ้าท่านยังอยู่ที่เดิม โลกหมุนไป โลกเปลี่ยนแปลงไป โลกก้าวไปข้างหน้า ถ้าท่านไม่ก้าวทันโลก ไม่ก้าวทันเทคโนโลยี ไซว่าท่านอยู่กับที่แต่เพราะคนอื่นก้าวไป แล้วท่านไม่ก้าวไปข้างหน้าเท่ากับก้าวไปข้างหลัง เพราะฉะนั้นท่านต้องปรับปรุงแนวคิด แนวทางการพัฒนา ต้องรู้เทคโนโลยีข่าวสารที่มีการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ของท่านได้มีการเปลี่ยนแปลงตามนายอำเภอ ท่านต้องเป็นคนทันสมัย ท่านต้องเป็นคนติดตามข่าวสารข้อมูล ท่านต้องเป็นคนอ่านหนังสือพิมพ์ข่าวสารทั้งหลาย สิ่งเหล่านี้เราก็ศึกษาได้ เราทำได้ ถ้าเรามีความต้องการ เราย่าพึงพอใจอยู่กับสิ่งเดิมหรืออยู่กับที่ **สิ่งที่นายอำเภอควรมีคือ ต้องเป็นผู้นำราชการ ผู้นำประชาชน ผู้นำด้านคุณธรรม ผู้นำด้านเศรษฐกิจ และผู้นำการเปลี่ยนแปลง**

บ้านเมืองน่าอยู่ เขตคุณธรรม

ที่เป็นนโยบายสำคัญคือ การทำให้ **“บ้านเมืองน่าอยู่ เขตคุณธรรม”** ถ้าท่านอยู่ที่อำเภอหางดง ท่านต้องคิดว่าทำอะไรให้อำเภอหางดงน่าอยู่ คำว่า “น่าอยู่” ไม่ใช่ว่าอากาศเย็นสบาย นอนสบายดี ไม่เจ็บไม่ไข้ ไม่ใช่แค่นั้น การทำให้ผังเมืองดีก็เป็นเรื่องของบ้านเมืองน่าอยู่ เช่นว่า อำเภอหางดงทำอะไรให้ถนนหนทางมีร้านค้าขายของริมถนนไม่กีดขวางการจราจร มีที่ทิ้งขยะ จัดเป็นโซน ตรงนี้ขายผลไม้ ตรงนี้ขายหัตถกรรม บริเวณนี้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ คือ **ทำให้กายภาพทางด้านที่อยู่อาศัยน่าอยู่**

ผมไปเยี่ยมอำเภอแห่งหนึ่ง อย่ว่าทั้งอำเภอจะน่าอยู่แค่ตัวอำเภอก็ไม่อยู่แล้ว ต้นไม้สักต้นก็ไม่มี กระถางต้นไม้ใส่ดินไว้ตั้งแต่สร้างอำเภอ 8 เดือนที่แล้ว ยังไม่ปลูกต้นไม้เลย ถนนหนทางก็ไม่กว้าง บ้านนายอำเภอก็รกราค่าว่า **“น่าอยู่” คือ น่าอยู่ทั้งอำเภอ เราต้องเริ่มต้นที่อำเภอ** ทำยังไงให้ประชาชนที่ไปติดต่อกับอำเภอรู้สึก ว่า อำเภอร่มรื่น อำเภอสารก็ควรมีต้นไม้สัญลักษณ์อะไรริมถนน อำเภอสารก็ไม่มี ก็เริ่มปลูก ตัวอำเภอควรจะดูสวยงาม ปลูกดอกไม้ ความจริงลงทุนไม่เท่าไร แล้วก็เทศบาล อบต. ทั้งหลายก็ควรให้เขามีผังเมือง ปลูกต้นไม้เหล่านี้ก็เป็นรายได้ของประชาชน ก็ให้เขาเพาะปลูกต้นไม้ จังหวัดเชียงใหม่ลองนึกถึงฤดูที่มีดอกไม้ขึ้นทั้งเมือง ขึ้นไปเขาที่ไหน มีต้นไม้ที่เป็นสัญลักษณ์ของภาคเหนือ นี้ก็บ้านเมืองน่าอยู่ ซึ่งนายอำเภอไม่จำเป็นต้องทำเอง ท่านอาจจะประสานกับแขวง ประสานกับโรงเรียน ประสานกับพัฒนาการ ประสานกับเทศบาล แต่ว่านายอำเภอต้องเป็นผู้นำ บอกว่าบ้านเมืองต้องสวยงาม ต้องน่าอยู่ เพราะว่าถ้าบ้านเมืองน่าอยู่ ร่มรื่น ดอกไม้สวยงาม ทำให้จิตใจของคนอ่อนโยนไปด้วย อาชญากรรมทั้งหลายอาจจะลดลงไปด้วย นี้พูดถึงเรื่องกายภาพ

พูดถึงเรื่องเศรษฐกิจ ถ้าเศรษฐกิจไม่ดีจะน่าอยู่ได้อย่างไร บ้านไหนไม่มีเศรษฐกิจ ไม่มีข่าวสารการออกหม้อจะน่าอยู่ได้อย่างไร ก็ต้องไปก่ออาชญากรรม ไปจับปล้นเขา เพราะฉะนั้นบ้านเมืองที่น่าอยู่นั้น นายอำเภอต้องเป็นผู้ที่คิดว่าทำอย่างไรให้เศรษฐกิจของทุกคน...จนลดน้อยลง แล้วก็กระจายเศรษฐกิจให้ทั่วอำเภอ หนึ่งในผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลเศรษฐกิจชุมชนเข้มแข็ง เศรษฐกิจพอเพียง นโยบายพระราชดำรัสเหล่านี้ ท่านต้องมาบูรณาการและคิดทำ อำเภอของท่านเป็นส่วนหนึ่งของบ้านเมืองที่น่าอยู่

เรื่องยาเสพติด トラบใดที่ไม่ปลอดจากยาเสพติด ลดยาเสพติด ลดอาชญากรรมต่าง ๆ นั้น บ้านเมืองก็จะน่าอยู่ไม่ได้

ผมเจอกับผู้ว่าราชการจังหวัด เจอกับปลัดจังหวัดหลายคน นำเรื่องนี้ไปพูดคุยพูดคุยยังเกิดความคิดที่แตกออกไปเรื่อย ๆ คิดแล้วทำ แล้วก็แตกไปเรื่อย และผมก็คิดว่าน่าเป็น **Concept** ที่สำคัญว่า ทุกคนตั้งแต่ผู้นำประเทศ รัฐบาล ผู้นำระดับจังหวัด ผู้นำระดับอำเภอ ไปจนถึงประชาชน คิดว่าทุกคนมีหัวใจเดียวกันว่า เราจะทำให้บ้านเมืองของเรา น่าอยู่ในระดับอำเภอก็คิดว่าทำให้ในอำเภอที่น่าอยู่ เทศบาลก็คิดว่าทำให้เทศบาลน่าอยู่ ชาวบ้านก็คิดว่าทำให้บ้านเขาน่าอยู่ ก็รวมทั้งประเทศน่าอยู่

ในเรื่อง **“เขตชุมชนธรรม”** ต้องไปด้วยกัน บ้านเมืองที่น่าอยู่ ต้องมีความเป็นธรรมในการปกครอง คนต้องพัฒนาไม่ใช่พัฒนาแต่ตัวตูดอย่างเดียว พัฒนาทางด้านจิตใจ ทางด้านศาสนาจะต้องได้รับการดูแล วันสำคัญทางศาสนา นายอำเภอต้องไป เดี๋ยวนี้การศึกษาที่จัดให้ท้องถิ่นสามารถจะปรับปรุงหลักสูตรได้ เพราะฉะนั้นหลักสูตรต้องสอดคล้องกับการบูรณาการวัฒนธรรมและความเชื่อของท้องถิ่น

ผมจึงฝากว่า “บ้านเมืองที่น่าอยู่ เขตชุมชนธรรม” ท่านเริ่มได้แล้ว และทำต่อไปอย่างต่อเนื่อง ทำทุกอย่างก็จะอยู่ใน Concept อันนี้อยู่ที่ความตั้งใจ แล้วทำยังไงจะเผยแพร่ให้คนคิด ทุกคนคิดว่าบ้านเมืองของเรา และภาระหน้าที่นั้นเป็นของเรา ไม่ใช่เรื่องของคนอื่น ช่วยกันทำให้บ้านเมืองที่น่าอยู่ แล้วก็เขตชุมชนธรรม โดยเฉพาะทางภาคเหนืออากาศก็ดี ป่าเขาลำเนาไพรน่าอยู่ เพียงแต่อย่าไปทำลายความสวยงามเหล่านั้น แล้วปรับปรุงเสริมสิ่งที่ดีให้ดีขึ้น คนภาคเหนือเป็นคนมีวัฒนธรรมเก่าแก่ เป็นคนเรียบร้อยอยู่แล้ว ทำอย่างไรอย่าทอดทิ้งสิ่งเหล่านี้ไป อย่าลืมนวัตกรรม ต่อไปบ้านเมืองภาคเหนือที่น่าอยู่ มีวัฒนธรรมและคุณธรรมที่ดีงาม ถ้าเรารักษาเอกลักษณ์นี้ ต่อไปการท่องเที่ยวของภาคเหนือก็จะดีขึ้น

การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

นโยบายต่อมากคือ เรื่องยาเสพติด วันที่ 31 ม.ค. นี้ ขอให้ท่านนายอำเภอ ส่วนราชการ พ่อค้า ประชาชนทั้งหลาย มาร่วมให้ความสำคัญในเรื่องที่เราจะทำให้ยาเสพติดหมดจากอำเภอของเราให้ได้ วันที่ 12 ส.ค. 2547 เหลือเวลาอีกปีกว่า ๆ ทำให้ยาเสพติดหมดไปจากอำเภอเราได้ไหม ถ้าบอกว่าทำทั้งประเทศ ทำลำบาก แต่ทำในอำเภอของตน ท่านทำได้ไหม ท่านทำทั้งอำเภอก็ดูยาก เรียกว่ามันมาดูตำบลของท่านได้ไหม เอายาเสพติด บังคับใคร ค่าไครยาเสพติด ไครติดยาบ้าง บอกท่านไปตรวจสอบในตำบลของท่าน แค่ตำบลเล็กๆ มียาเสพติดไหม ถ้ามีมาจากไหน คนนอกหมู่บ้านอาฆาตคือใคร ถ้าในหมู่บ้านอาฆาตคือใคร ตอนนี้ผมได้รายชื่อมาเยอะพอสมควร กำลังให้ปลัดกระทรวงไปดำเนินการ ถ้าชาวบ้านเป็นหูเป็นตาให้เรา ถ้าผู้ใหญ่บ้านกำนัน กรรมการหมู่บ้าน อส. ของเรา

ไม่ตามยอด ทูหนวก ไม่มีทางที่จะไม่รู้ ท่านอย่าคิดว่าเป็นหน้าที่ของตำรวจ เป็นหน้าที่ของ ป.ป.ส. เพราะยาเสพติด นำไปสู่บ้านเมืองไม่น่าอยู่ จะไปก่ออาชญากรรม จะไปฆ่าคนอื่น จะทำลายสังคม และในที่สุดทำลายแม้แต่ศาสนา เพราะฉะนั้นยาเสพติดเป็นภัยมหันต์

ที่รัฐบาลบอกว่า สามเดือนจะทำสงคราม เราต้องทำสงครามร่วมกัน ท่านนายกรัฐมนตรีมอบผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นแม่ทัพของแต่ละจังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัดจะทำคนเดียวไม่ได้ ก็มอบให้นายอำเภอทุกอำเภอเป็นนายพล เป็นขุนพล ทำสงครามในอำเภอ ต้องชนะในอำเภอให้ได้ แล้วก็จะต้องมอบให้กำนัน เป็น ผบ.พัน และ ผบ.ร้อย ในอำเภอ และผู้ใหญ่บ้านเป็น ผบ.หมู่ ในการศึกสงครามคราวนี้ ผมประกาศชัดเจน คือใครค้าใครขายคือศัตรู เมื่อประกาศ สงครามวันที่ 1 ก.พ. นี้ ถ้าท่านไปอยู่ในสนามสงคราม ท่านไม่ฆ่าศัตรู มีหรือศัตรูไม่ฆ่าท่าน เพราะฉะนั้นสงครามคราวนี้ นายอำเภอต้องชนะเด็ดเดี่ยว เมื่อลงสนามสงครามแล้วท่านต้องไม่ละวันศัตรู ถึงแม้จะรู้จักกัน ถ้อยทีถ้อยอาศัยกันมาก่อน ต่อไปนี้ไม่รู้จักกันแล้ว ถ้าเขาไม่ทำสงคราม วันที่ 1 ก.พ. นี้ เขาต้องปลดอาวุธ เขาต้องเลิกค้าไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด จึงฝากนายอำเภอทั้งหลาย วันที่ 31 ม.ค.เราพร้อมกันปฏิญาณว่า พวกเราพี่น้องทั้งหลายจะไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด และจะช่วยกันทำสงครามกับยาเสพติดให้ชนะ

ประการสำคัญคือ ท่านต้องมีข้อมูลข่าวสารไว้พร้อม จะทำสงครามต้องรู้ว่าศัตรูอยู่ที่ไหน ถึงจะเอาชนะได้ ศัตรูมีอาวุธอะไร เท่าไหร่ ต้องมีข้อมูลข่าวสาร กลับไปวันพรุ่งนี้ วันที่ 28 ม.ค.แล้ววันที่ 31 ม.ค.นี้ ท่านต้องมี ข้อมูลพร้อม ไม่เช่นนั้นจะทำสงครามในวันที่ 1 ก.พ.ได้อย่างไร คนค้าอยู่ที่ไหน ค้าขายมูมโหน คนติดยาอยู่ที่ไหน คนติดยาไม่ใช่ศัตรู คือคนที่ต้องนำไปบำบัด ท่านที่ติดต่อสาธารณสุข ติดต่อตำรวจ ติดต่อทหาร มีที่ติดต่อเยอะ เอาคนที่ต้องบำบัดออกมา เหลือพวกค้า บอกให้เขาหยุดนะ เพราะทำสงครามแล้ว ถ้าผมไม่กำจัดศัตรู แม่ทัพ หรือผู้ว่าราชการจังหวัด จะเรียกผม ไปลงโทษในฐานะที่ละวันศัตรู เอื้อประโยชน์ต่อศัตรู ทำให้พ่ายแพ้สงคราม เพราะฉะนั้นการประเมินสถานการณ์ยาเสพติด ภายใน 3 เดือนนี้ ท่านนายกรัฐมนตรี ประเมินจริง ๆ จังหวัดใดไม่ลด ท่านบอกแล้วผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นแม่ทัพ ผู้การเป็นรองแม่ทัพ ในระดับอำเภอ นายอำเภอเป็น ผบ.พล ผู้กำกับ เป็น รอง ผบ.พล จังหวัดใด อำเภอใด ไม่ลด ยังมีเหมือนเดิม หรือมากขึ้น คงต้องพิจารณาเป็นราย ๆ ผู้ว่าราชการจังหวัด อาจจะไม่ได้อยู่ไม่ได้ ต้องหาที่อยู่ใหม่ให้ แต่ก่อน ผู้ว่าราชการจังหวัดจะไป เขาต้องพิจารณาให้นายอำเภอไปก่อน นายอำเภอ ไม่ทำงานก็ต้องไป ผมก็ให้อธิบติหาที่อยู่ให้ เพราะว่าคนที่จบโรงเรียนนายอำเภอรอเข้าคิวอยู่เยอะ

วันนี้ ผมว่านายอำเภอรู้ว่า ใครค้า เพียงแต่อย่าไม่หลักฐาน แต่ต้องหาให้ได้ อย่าไปยอม ถ้ายาเสพติด ยังระบาดอยู่ในอำเภอของท่าน ท่านหมดความสามารถ ท่านบอกผู้ว่าราชการจังหวัดตรง ๆ ว่าความสามารถผมแค่นี้ ผู้ว่าราชการจังหวัดจะได้หาทางแก้ไขให้ อาจจะมีเอาคนที่ทำได้มาทำแทน แล้วเราก็หาคนที่เหมาะสมกับแต่ละคน เพราะความสามารถของแต่ละคนไม่เหมือนกัน เพราะฉะนั้น เรื่องยาเสพติดก็เป็นนโยบายสำคัญ

การจัดระเบียบสังคม

การจัดระเบียบสังคม คงเป็นบางอำเภอที่มีสถานบันเทิง แต่เดี๋ยวนี้คาราโอเกะต่าง ๆ ระบาดไปถึงอำเภอรอบนอกแล้ว ไม่ใช่เฉพาะอำเภอเมืองอย่างเดียว สถานบันเทิงเจริญรุ่งเรืองทั้งหลายต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ

สถานบริการ เช่น ต้องเลิกตามเวลา ไม่มียาเสพติดเข้าไป และต้องไม่มีเด็กอายุไม่ถึง 20 ปีบริบูรณ์เข้าไป อย่าคิด เฉพาะบาร์ผับที่อยู่ในเมือง ตามบ้านนอกไฟแว็บๆ ขึ้นเต็มหมดแล้วนายอำเภอควรจะต้องว่า ผิดกฎหมายใหม่ มีการนำเด็กไปค้าประเวณีหรือไม่ อย่าทำเป็นคนมองไม่เห็นสิ่งที่ผิดเหล่านี้ หากรัฐมนตรี รัฐมนตรีช่วยไปจับในพื้นที่ได้ ถ้าผมเป็น นายอำเภอ ผมลาออกจริง ๆ ครับ ผมถือว่าผมไม่มีความสามารถต้องให้รัฐมนตรีซึ่งเป็นสภานิติบัญญัติมาจับในที่ท้องที่ที่ผมเป็นนายอำเภอ อย่าไปโทษตำรวจ เพราะฝ่ายปกครองก็มีหน้าที่เหมือนกัน ท่านควรประสานงานกับตำรวจ แล้วรายงานผู้ว่าราชการจังหวัด รายงานกระทรวงมหาดไทย เพราะการจัดระเบียบสังคมเป็นหัวใจที่ชาวบ้านอยากได้สังคมมีระเบียบ สถานบันเทิงเรีงมย์ คาราโอเกะทั้งหลาย เอายาเสพติดไปขาย ไม่ใช่เอายาเสพติดทั่วไป ยาบ้า ยาอี ยาแก้ไอ ให้ท่านช่วยดูแลในเรื่องนี้

การทุจริตคอร์รัปชั่น

ในเรื่องการคอร์รัปชั่นก็เป็นงานที่สำคัญของรัฐบาล ขอให้ท่านช่วยดูแลในการจัดซื้อจัดจ้างในส่วนของอำเภอท่าน ในส่วนของท้องถิ่น เดียวนี้หลายกระทรวงเริ่มมีการประมูลทางอินเทอร์เน็ต คือให้คนที่สนใจอยากจะทำจะซื้อขาย สนใจติดต่อกับส่วนราชการ (ถ้าทำได้) ให้ประมูลโดยทางอินเทอร์เน็ต ที่รัฐบาลทำในรัฐวิสาหกิจ ขณะนี้ปรากฏว่าลดปัญหาของความไม่โปร่งใสได้มาก และราคาก็ถูกกว่าเดิม 20-30 %

การบริการประชาชน

สุดท้ายที่ต้องฝากท่านทั้งหลาย ที่พูดทั้งหมดตั้งแต่ต้นก็คือเรื่องการทำให้ประชาชนได้รับบริการจากส่วนราชการมากยิ่งขึ้น ผมอยากให้นายอำเภอประเมินผลงานบริการของเรา ประชาชนพูดว่า เขามาอำเภอได้รับความสะดวกขึ้นจากเดิมเรื่องอะไรบ้าง เช่นขณะนี้อธิบดีกรมการปกครองให้นโยบายไปแล้ว คือ การทำบัตรประชาชน งานทะเบียน ต่าง ๆ ทำวันเสาร์ได้ ถ้าชาวบ้านติดภารกิจวันปกติ นอกจากนั้นให้มีการต้อนรับดูแลประชาชนเวลาเขามาติดต่ออย่างจริงจังและจริงใจ

ภายในปี 2546 ท่านอธิบดีกรมการปกครองจะทำให้ทุกสำนักทะเบียน ออนไลน์ทั่วประเทศ ต่อไปประชาชนสามารถมาขอทำบัตรฯ ได้ทุกอำเภอ ภายใน 15 นาทีก็ได้บัตรฯ สามารถลดสำเนทะเบียนบ้านไม่ว่าจะอยู่อำเภอไหนไปที่ไหนก็ได้ **คือการบริการอำนวยความสะดวกกับพี่น้องประชาชน นั่นคือหัวใจของการปฏิรูประบบราชการ** ซึ่งนายอำเภอต้องใช้ประชาชนเป็นศูนย์กลางของการบริการ เมื่อประชาชนมาติดต่อ เขาขีดซองเรื่องหนังสือ เรื่องการเปรียบเทียบบางอย่าง นายอำเภออย่าปัดว่า ระเบียบเป็นอย่างนี้ กฎหมายเป็นอย่างนี้ เพียงอย่างเดียว ต้องดูว่าความผิดนี้เกิดขึ้นจากใคร ถ้านายอำเภอแก้ไขได้ก็ช่วยแก้ด้วย เช่น ลืมแจ้งเกิด สอบแล้วลืมจริง ท่านก็ช่วย ถ้าเขาไม่โกงเขาลืมด้วยความสุจริต ดังที่สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพตรัสว่า “ความผิดไม่ใช่การโกง” ความผิดแก้ไขได้ แต่ว่าการโกงการทุจริต เป็นเรื่องที่ต้องดำเนินการตามกฎหมาย

เพราะฉะนั้น ถ้าชาวบ้านเดือดร้อนเรื่องเอกสารทั้งหลาย เจ้าหน้าที่ก็เอาแต่ทำตามระเบียบ นายอำเภอควรจะได้รับเรื่องมาแก้ปัญหา ถ้านายอำเภอแก้ปัญหาได้ในระดับอำเภอ ก็ไม่จำเป็นต้องถึงจังหวัด ไม่จำเป็นต้องถึง ส.ส.ไม่จำเป็นต้องถึงรัฐบาล ขอให้ท่านช่วยดูแลในเรื่องนี้

เลี่ยมณีพอ ความจริงเราอยากให้นายอำเภอมีความรู้สึกที่นายอำเภอคือพ่อของประชาชนเหมือนสมัยพ่อขุนรามคำแหง เมื่อชาวบ้านมีทุกข์ เราก็กู้ทุกข์ให้เขาได้ อะไรที่เป็นทุกข์แก้ได้ในระดับเรา เราแก้ อย่าให้ไปถึงข้างบนแล้วจึงแก้ เพราะข้างบนเขา แก้แล้วเขาจะบอกว่าทำไมนายอำเภอไม่แก้ นายอำเภอนอกจากไม่สร้างปัญหาแล้ว จะต้องเป็นคนที่ไม่แก้ปัญหาให้ประชาชนเขาจึงจะมาอำเภอ

ผมขอขอบพระคุณอีกครั้ง สำหรับกรมการปกครอง และท่านปลัดจังหวัด นายอำเภอ และปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ผมหวังว่าสิ่งที่เราพูดกันในวันนี้เป็นการพูดจาแบบภายใน ผมอยากให้กระทรวงมหาดไทยเป็นที่ยอมรับของพี่น้องประชาชน กระทรวงมหาดไทยจะเป็นที่ยอมรับของพี่น้องประชาชนได้ หัวใจอยู่ที่นายอำเภอ ถ้าการกระทำของนายอำเภออยู่ในหัวใจของประชาชน นายอำเภอของผมทุกคนอยู่ในหัวใจของประชาชน ผมเชื่อว่ากระทรวงมหาดไทยจะประสบผลสำเร็จของการทำงานตลอดไป

ขอบคุณมากครับ

เรียบเรียงจากบทบรรยายพิเศษในการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการปลัดจังหวัด นายอำเภอ และปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ของจังหวัดในพื้นที่ภาคเหนือ เมื่อวันที่จันทร์ที่ 27 มกราคม 2546 ณ โรงแรมเชียงใหม่ฮิลล์ อ.เมืองฯ จ.เชียงใหม่